

Hvad angaar det ærede Medlems Udtalelse om en Fortsættelse af det nordiske Samarbejde, kan jeg forsikre det ærede Medlem, at den siddende Regering lægger stor Vægt paa at fortsætte og uddybe dette Samarbejde, saaledes som det da ogsaa har faaet praktisk Udslag i Regeringens Politik gennem Grønlands-Overenskomsten og senere i Aftalen om Oprettelse af Forligsnævn. Jeg maa bestemt afvise den Tanke, at den danske Regerings Politik i denne Sag paa nogen Maade skulde bevirke nogen Forandring i dette Forhold eller berøre vor Stilling til de andre nordiske Lande.

Det ærede Medlem har ønsket Oplysning om det Materiale, som maatte være indsendt til Sagens Belysning af de forskellige Repræsentationer i Udlandet, og har i den Anledning stillet mig Spørgsmaal. Jeg vil ikke finde det rigtigt at besvare disse Spørgsmaal her, men der vil jo blive Lejlighed til at komme tilbage dertil i det Udvalg, som jeg forventer vil blive nedsat af det høje Ting til Sagens videre Behandling.

Det ærede Medlem har udtalt, at de foreliggende Lovforslag ved deres isolerede Initiativ ligger ganske udenfor den solidaritetsramme, der danner Grundlaget for Folkeforbundspagten. Jeg har allerede tidligere i denne Forbindelse henvist til, at Forbundspagten netop knæsetter Afrustningstanken som et af de allervigtigste internationale Principper, som der bør arbejdes paa af al Kraft, og at derfor Afrustningsbestræbelser i de enkelte Lande ikke vil møde nogen Modstand fra Forbundet. At der i den Omstændighed, at Danmark er blevet Medlem af dette Forbund, skulde, blot forudsætningsvis, være skabt en Pligt til Opretholdelse af en vis Militærstyrke, modbevises jo allerede af, at Danmark i 1922 har gennemført en Forsvarsordning, som i hvert Fald efter de to tidligere Regeringspartiers Opfattelse har medført ganske betydelige Indskrænkninger. Sandsynligheden taler derfor for, at heller ikke yderligere Skridt ad denne Vej vil fremkalde Modstand. Regeringen kan imidlertid give den af det ærede Medlem Hr. Brorsen fremsatte Udtalelse om, at Landene bør være indbyrdes solidariske, og at vi „loyalt og effektivt“ — det ærede Medlem citerer her vistnok Genferprotokollem og ikke Forbundspagten —, altsaa at vi „loyalt og effektivt“ bør „være med til at opfylde Forbundspagten Bestemmelser“, sin Tilslutning og vil i Konsekvens deraf altid være villig til at opfylde berettigede

Krav og Forpligtelser, som fra Folkeforbundets Side maatte blive stillet til Landet i dets Egenskab af Forbundsmedlem.

Man har bebrejdet mig, at jeg i min Tale i Mandags i denne Forbindelse er fremkommet med Betragtninger af mere indre politisk Natur. De paagældende ærede Medlemmer faar tilgive mig, at jeg igen vender tilbage til denne Side af Sagen, idet jeg udtaler den Overbevisning, at den udenrigspolitisk set heldigste Løsning i denne Sag vil være den, der i højest Grad formaar at forlige de forskellige Standpunkter, og det er derfor stadig mit Haab, at det ad Forhandlingens Vej maa lykkes at faa saa stort et Antal af Rigsdagens Medlemmer i Tale, at man vil kunne naa til en Ordning, der i højere Grad end den hidtidige har Folkets Tilslutning og Tillid.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Pürschel har Ordet for en kort Bemærkning.

Pürschel: Den højtærede Udenrigsminister erklærede, at han vilde gøre Rede for, hvad Professor Deuntzers Erklæring af 4. Juni 1902 gaar ud paa, og det maa derfor forbavse, at der var oversprunget det Stykke, der lyder saaledes: „Til Opretholdelse af Neutraliteten er den paagældende Stat berettiget og forpligtet til at træffe militære Foranstaltninger, sigtende til at forebygge og eventuelt afvise Krænkelser fra de krigsførendes Side af det ved Neutraliteten bestemte Retsforhold“. Det er en saa afgørende Udtalelse, at den ikke burde have været forbigaaet i et fuldkommen loyalt Citat. Naar jeg har spurgt, fra hvilken Dato, eventuelt Klokkeslæt, Udenrigsministeriets Opfattelse af dette Spørgsmaal er ændret, skal jeg som Begrundelse bl. a. henvise til en Afhandling, som er skrevet af Afdelingschef i Udenrigsministeriet Georg Cohn og udkommet den 5. Juni 1924, og hvori der efter en Udvikling, der paa mange Punkter stemmer med Udenrigsministerens, siges: Ikke blot Neutraliteten, men ogsaa Neutralitetspolitikken i sin traditionelle Skikkelse har derfor ogsaa fremtidig sin Berettigelse, ja, er en Nødvendighed indenfor Forbundets Ramme.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har Ordet for en kort Bemærkning.

Holger Andersen: Jeg tror, at adskillige ærede Medlemmer af dette høje Ting vil have spurgt sig selv med den tyske Digter: „Was war der langen Rede kurzer Sinn?“